

**ЛІСИ НПП «ГОЛОСІЇВСЬКИЙ» В МЕЖАХ
СВЯТОШИНСЬКОГО ЛПГ ТА ЇХ РАРИТЕТНЕ
БІОРІЗНОМАНІТТЯ**

*Прядко О. І., кандидат біологічних наук,
Давиденко І. В., кандидат біологічних наук,
Дацюк В. В., кандидат біологічних наук
Національний природний парк «Голосіївський»
priadko_olena@ukr.net*

Святошинсько-Біличанський лісовий масив НПП «Голосіївський» знаходиться у північній частині міста Києва і репрезентує південну частину Київського Полісся. Загальна площа його становить 6463 га без вилучення у землекористувача. Ліси займають основну площу масиву та характеризуються ценотичним різноманіттям, своєрідним і цінним флористичним складом [1].

Серед лісів переважають дубово-соснові, які мають тут переважно двоярусний деревостан. Перший ярус, більш високий (20-25 м) утворює сосна звичайна, другий – висотою 12-16 м – дуб звичайний. В деревостані домішку становлять такі види, як липа серцелиста, клен гостролистий та інші дерева. Зімкнутість деревного ярусу становить 0,7-0,8. Своєрідного складу в цих лісах набуває підлісок, в якому поєднуються чисельні види кущів – природних і адвентивних. Із природних це ліщина звичайна, горобина звичайна, бруслина бородавчаста, бруслина європейська та крушина ламка. Адвентивні види представлені іргою круглолистою, бузиною чорною, птелесею трилистою та деякими іншими. Созологічна цінність цих лісів полягає у тому, що вони відіграють роль південної межі поширення видів бореальних та багатих лісів із неморальними видами. В масивах цих лісів розміщуються ділянки чистих дубових лісів, особливу цінність серед яких становлять світлі дубові ліси. Особливою цінністю світлих дубових лісів масиву є наявність лісів із півниками угорськими, середовища перебування яких охороняються у Європі згідно з директивою з охорони біотопів Natura-2000 та Бернською конвенцією. Нами тут створена важлива ботанічна територія «Ірпінський ліс», яка занесена до кадастру важливих ботанічних територій України [2].

Созологічну цінність цим лісам надає ціла низка світлолюбних видів рослин, пов'язаних в Парку лише із цими екосистемами. Поширеними є і соснові ліси, характер та структура яких відрізняється від соснових лісів південної частини Парку. Характерними ознаками

соснових лісів даного масиву часто є розріджений ярус старовікових сосен та досить густе відновлення листяних порід. Чистих соснових лісів зеленомохових тут мало. Созологічну цінність екосистемам соснових лісів надають тут соснові ліси чорницево-зеленомохові на крайній південній межі поширення, трапляються вони фрагментарно. На найвищих елементах рельєфу поширенні соснові ліси лишайникові.

В структурі лісів даного масиву наявні також фрагменти дубово-грабових лісів, а також чорновільхових лісів вздовж водотоків. Серед природних лісів масиву відмічені ділянки із адвентивними лісовими видами, переважно з дубом червоним. Вивчення лісових екосистем масиву свідчить про добру їх збереженість, підтвердженням якого є багате біорізноманіття. Серед видів рослин, занесених до ЧКУ (2021) в лісах Святошинського, Київського та Пуща-Водицького лісництва НПП «Голосіївський» нами виявлені такі види рослин: *Lilium martagon* L., *Platanthera bifolia* (L.) Rich., *Platanthera chlorantha* (Cust.) Rchb., *Epipactis atrorubens* (Hoffm.ex Bernh.) Schult., *Epipactis helleborine* (L.) Crantz, *Pulsatilla patens* (L.) Mill. s.l.), *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill. s.l., *Allium ursinum* L., *Galanthus nivalis* L., *Neottia nidus-avis* (L.) Rich., *Botrychium multifidum* (S.G.Gmel.) Rupr., *Dracocephalum ruyschiana* L., *Lycopodium annotinum* L., *Gladiolus imbricatus* L.

Серед представників тваринного світу, занесених до останньої редакції ЧКУ (2021) на території Святошинсько-Біличанського лісового масиву було відмічено: *Coronella austriaca* Laur., *Ciconia nigra* (L.), *Circus cyaneus* (L.), *Circaetus gallicus* (Gm.), *Aquila pomarina* C.L. Brehm, *Columba oenas* L., *Picus viridis* L., *Lutra lutra* (L.), *Alces alces* (L.).

В цілому ліси НПП «Голосіївський» в межах Святошинсько-Біличанського масиву є надзвичайно важливими та багатофункціональними екосистемами. Тільки завдяки їх значній площі та збереженню у відносно природному стані вони відіграли також стратегічну роль під час російського наступу на Київ. Необхідно здійснювати моніторингові дослідження та підтримувати їх збереження шляхом приєднання до території НПП «Голосіївський», прилеглих цінних лісових масивів Межигірського лісництва, які є продовженням лісових масивів Парку та значно збільшують репрезентативність лісів його північної частини.

Список використаних джерел

1. Онищенко, В. А. & Прядко, О. І. (2017). Рослинність Святошинсько-Біличанської частини НПП «Голосіївський». *Збірник статей з нагоди вшанування пам'яті видатного фітосозолога, д.б.н., проф. Т. Л. Андрієнко-Малюк (1938-2016)*, 55-62.
2. Онищенко, В. А. & Прядко, О. І. (2017). Ірпінський ліс. *Важливі ботанічні території України*, 121-122.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025